

Leesverslag Kees de jongen (Theo Thijssen)

Leonie de Gier

© havovwo.nl (mei 2003)

Auteur:	Theo Thijssen
Titel:	Kees de jongen
Ondertitel:	niet aanwezig
Motto:	“Tous les enfants ont des imaginations heroïques: ils se voient accomplissant des actions d'éclat qui leur valent la reconnaissance et l'admiration publiques.” <i>Léon Frapié: Les Contes de la Guerre.</i>
Jaar eerste druk:	1923
Jaar van uitgave en gelezen druk:	1992, 30 ^{ste} druk
Aantal pagina's:	338 pagina's
Indeling:	Het boek is ingedeeld in 30 hoofdstukken en heeft een proloog.
Literaire periode:	Tussen de wereldoorlogen.

Motivering van je keuze:

Een vriendin van me zei dat dit een heel leuk boek is en dat ik het moest gaan lezen. Dat heb ik toen gedaan en ik vond het heel leuk. Dus toen ik een boekverslag moest maken, dacht ik meteen aan dit boek en besloot ik het nog een keer te lezen.

Verteller:

De verteller van het verhaal staat buiten het verhaal.

Tijd: De tijd in het boek verloopt chronologisch.

Vertelsituatie: Het verhaal is geschreven in de tweede persoon.

Samenvatting

Kees Bakels is een schoenmakersjongen van 12 jaar. Hij heeft een levendige fantasie en bij alles wat er gebeurt, bedenkt hij wat er had kunnen gebeuren. In zijn gedachten is hij bijvoorbeeld een beroemd schilder, gaat het goed met zijn vader en hebben ze geen geldzorgen. Wanneer in de klas een nieuw meisje, Rosa Overbeek, komt, vindt hij haar meteen bijzonder. Maar als zijn vader sterft, wordt de thuissituatie benauwend; ze moeten verhuizen. Moeder gaat thee en naaiwerk verkopen. Maar er is steeds te weinig geld. Vooral als het winter begint te worden, is dat goed te merken. Kees besluit een betrekking aan te nemen op een kantoor en gaat vroegtijdig van school. Dit is zeer emotioneel, ook voor Rosa, die inmiddels *zijn* meisje is geworden.

Tijd

Er verloopt ongeveer een half jaar tussen de eerste en de laatste bladzijde.

Thematiek

Het thema is (kinder)fantasie. Motieven zijn verliefdheid en de moeilijkheden die een kinderleven met zich meebrengt.

Informatie over de schrijver

Theodorus Johannes Thijssen werd geboren op 16 juni 1879. Zijn vader was schoenmaker. Na de lagere school ging Theo met een rijksbeurs naar de Rijkskweekschool voor Onderwijzers in Haarlem. Van 1898 tot 1921 was hij onderwijzer in Amsterdam. Het langst gaf hij les op een 'kosteloze' openbare school in Amsterdam-Oost, waar hij ook met zijn gezin woonde. In 1905 richtte Thijssen, samen met kweekschoolvriend Piet Bol, het rebelse onderwijzersblad *De Nieuwe School* op, waarin hij fel van leer trok tegen alles wat hij als een bedreiging voor goed onderwijs ervaarde. In *De Nieuwe School* publiceerde Thijssen ook verhalen en de roman *Barend Wels* in feuilletonvorm.

Van 1921 tot 1939 was hij bestuurder van de Bond van Nederlandsche Onderwijzers. Daarnaast was hij voor de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij (SDAP) van 1933 tot 1940 lid van de Tweede Kamer en van 1935 tot 1941 van de Amsterdamse gemeenteraad. Hij overleed op 23 december 1943.

Thijssens bekendste roman is *Kees de jongen*. Verder schreef hij onder meer *Schoolland*, *De gelukkige klas* en *Het grijze kind*. In 1941 verschenen ten slotte zijn jeugdherinneringen: *In de ochtend van het leven*.

Leesverslag Kees de jongen (Theo Thijssen)

Leonie de Gier

© havovwo.nl (mei 2003)

Wendingen

1ste belangrijke wending: Vader is al een lange tijd ziek en het gaat steeds slechter. Op een nacht, als de kinderen bij een tante slapen, komt oom met het treurige nieuws. Vanaf nu wordt het leven voor gezin Bakels een stuk lastiger.

2^e belangrijke wending: Kees heeft al een tijdje een oogje op Rosa Overbeek, een meisje uit zijn klas. Zij vindt hem ook wel leuk en ze hebben vaak oogcontact. Op een gegeven moment gaan ze met elkaar praten en hebben ze wat. Rosa is 'zijn meisje'. Vanaf nu moeten ze uitkijken dat niemand het merkt, maar Kees' dagen zien er een stuk zonniger uit.

Passages

Kees is een gewone jongen, maar in zijn gedachten is hij nog veel meer. Op het moment dat er een nieuw meisje in de klas komt, fantaseert hij dat hij net zo is als zij; waardig, hoger en belangrijker dan de rest. Ik vind het grappig om te lezen dat een jongen in zijn gedachten zo'n hoge dunk van zichzelf heeft. Het grapje in deze passage ('voornaamwoorden en nog ergere dingen') vind ik ook erg leuk.

"Kees had allang gevoeld, dat hij eigenlijk méér was dan de andere jongens van zijn klas. Dat hij zich eigenlijk wat vernederde, door gewoon met ze mee te doen aan spelletjes. Toen kwam er een nieuw kind in de klas, Rosa Overbeek. Die had op een rijk instituut gegaan, en had er geleerd van voornaamwoorden en nog ergere dingen. Welnu, Kees merkte, dat deze Rosa van de eerste dag af op hem lette. (...) Als-ie 's avonds in z'n bed lag, dan dacht-ie daar zeer diep over na. Rosa Overbeek en hij, twee hoge geesten, die neerkeken op al de anderen."

De ouders van Kees zijn niet erg rijk en zijn leven is niet zo heel boeiend, dus verzint hij er maar op los. Op een gegeven moment moet hij een boodschap doen voor de meester; schermmateriaal brengen. Op weg naar de meester fantaseert hij hoe het zal zijn bij de meester; hij zou schermen leren. Dit is natuurlijk een volstrekt absurde fantasie – het is niet reëel en dat weet Kees zelf ook wel, maar toch blijft hij over dit soort leuke dingen denken om zijn leven wat aangenamer te maken.

"Zo Bakels, ben je d'r al. Geef maar 'es hier. Dank je wel, hoor, maar loop nou niet dadelijk weg, je hebt toch geen haast?"

'Nee meneer, ik heb de hele middag de tijd, om vijf uur eten we pas.'

'Nou maar, dan kan ik je best 'es wat schermen leren. Of kàn je 't al?'

'Niks meneer, wel dikwijls van gehoord en gelezen.'

'Steek hier je kop dan 'es in.'

En ze deden allebei hun maskers voor.

'Ga mee naar de tuin, hebben we de ruimte.'

Begonnen ze...

'Je hebt me maar wat wijsgemaakt, Bakels, je hebt het méér gedaan. Ik heb m'n handen vol an je.'

'Nee meneer, gerust niet.'

'Nou maar, dan heb je aanleg, veel aanleg hoor.' "

Ook in de volgende passage is Kees' fantasie weer eens op hol geslagen. Dit keer denkt hij na over schaken. Hij verzint dat hij het leert van zijn vader en het dan ineens heel goed kan, waarna hij tegen de groten der schaakkunst zal spelen en ze allemaal verslaat. Toen ik dit las kon ik m'n ogen echt niet geloven; dat een jongen dit kan denken! Ik kreeg zelfs een beetje medelijden met Kees, hij wordt namelijk keer op keer teleurgesteld door de werkelijkheid als hij weer eens iets heeft verzonnen.

"Hij daagde de meester uit. Versloeg hem. Toen de blinde. Kreeg ook op z'n ziel. Moest-ie met de meester mee naar een beroemde schaakspeler. Verloor-ie misschien eerst door z'n zenuwachtigheid. Maar de beroemde schaker, die er akelig bleek uitzag, keek toch raar op. Ze deden nòg een spelletje; won hij. De andere wou 't voor de derde keer proberen – verloor wéér. Da's geen gewone jongen, zei dan de beroemde schaker. En zo werd-ie bekend als schaker."

Het boek is eigenlijk heel vrolijk, maar er zit een heel triest element in. De dood van Kees' vader is tragisch, maar niet tragisch beschreven. Kees gaat luchtig om met de ziekte van zijn vader en denkt steeds dat het wel weer goed komt. Maar in deze passage denkt hij voor het eerst dat het ook wel eens slecht zou kunnen aflopen. Dit is eigenlijk het enige trieste in het hele boek, want na de dood van zijn vader wordt er bijna niet meer over gesproken.

"En ineens was hij blij hier te mogen blijven; want hij had z'n eigen huis niet binnen durven gaan. Daar was z'n moeder, en het veselijkste wat hij wist te bedenken, was nu z'n moeder te moeten aankijken, nu – dat hij dit erge van z'n vader had gedacht, dit àllerergste... dat hij nog nooit helemaal voluit had durven denken: doodgaan."

Leesverslag Kees de jongen (Theo Thijssen)

Leonie de Gier

© havovwo.nl (mei 2003)

Vraag

Ik zou aan Rosa Overbeek willen vragen, of ze Kees vanaf het begin al leuk vond en wat ze van hem dacht. Ik wil graag weten of zij er hetzelfde over dacht als Kees. Kees vond haar namelijk heel bijzonder en zichzelf ook, en vond dus dat ze perfect bij elkaar zouden passen. Ik vraag me af of zij hem niet juist heel vreemd vond, aangezien Kees zich niet helemaal normaal gedroeg.

Recensie

Auteur: Martijn Meijer
Titel: `Ik stond in mijn bestaan zoals Kees de jongen'
Bron: Internet
Adres: <http://www.nrc.nl/>

Mijn reactie:

Degene die zijn mening geeft over het boek is niet de auteur van de recensie, maar Rick de Leeuw. Deze man kan zich goed identificeren met Kees uit het boek. Hij heeft dingen zelf meegemaakt en is ook een kleine jongen geweest. Weliswaar niet uit dezelfde tijd, maar wel uit een tijd die meer lijkt op Kees' tijd dan nu.

Ik ben het met Rick de Leeuw eens dat dit een heel mooi boek is en dat je het leest omdat je dat zelf wil, niet omdat het moet. Dat is ook de reden waarom ik dit boek voor het eerst las. Toen ik erachter kwam dat je het mocht lezen voor je literatuurlijst, kwam dat alleen maar goed uit.

De fantasie van Kees wordt ook heel mooi beschreven en veel mensen kunnen zich daarmee identificeren; ieder kind fantaseert over van alles en vooral over wat hij/zij zou willen zijn en doen.

Ik ben het dus wel eens met de recensent, alhoewel ik me niet zo goed kan identificeren met de hoofdpersoon als hij.

Reactie

Vorig jaar raadde een vriendin me aan, om Kees de jongen te lezen. Dus ik dacht, ik neem hem mee naar Frankrijk, zodat ik het boek kan lezen op het strand. Het boek oogt tamelijk dik, dus ik dacht dat ik er wel een paar dagen over zou doen. Vanaf het eerste begin is er geen moment geweest dat ik het saai vond en ik had het dus ook in 2 dagen uit. Dit is geen boek zoals andere boeken. Het is ontzettend makkelijk te lezen, want het taalgebruik en de opbouw is absoluut niet moeilijk. Geen enkele gebeurtenis wordt volledig uitgemolken, waardoor je vlot door het verhaal kan gaan. Het gekke was, dat ik aan het eind van het boek dacht, waar het nou eigenlijk over ging. Want het gaat eigenlijk helemaal nergens over. Kees is een gewone jongen, die een leven met bijkomende moeilijkheden leidt en een zeer levendige fantasie heeft. Als lezer zit je in het hoofd van Kees en beleef je wat hij beleeft. Ook is het een beetje vreemd, dat het een licht boek is om te lezen (je hoeft er niet diep over na te denken), terwijl er wel een zwaar onderwerp in wordt beschreven, namelijk de dood van een vader. De wereld waarin Kees leeft is volledig anders dan de mijne en ik kon me dus niet echt met de hoofdpersoon identificeren. Maar ik kon me wel inleven in het verhaal en ik voelde wat hij voelde. Soms vond ik wel dat de fantasieën iets te ver gingen; ik zou zulke dingen zelf nooit bedenken. Kees denkt namelijk het onmogelijke en daar durf ik niet eens over te fantaseren.

Het boek heeft eigenlijk 2 grote verhaallijnen, waarvan de eerste op de helft van het boek stopt, namelijk de ziekte van zijn vader. De tweede verhaallijn is Kees' gedachtingang over Rosa Overbeek. Deze verhaallijn stopt aan het eind van het boek, terwijl het verhaal zelf nog door zou kunnen gaan. Het verhaal wordt nergens echt spannend, maar is absoluut niet saai. Het is heel geloofwaardig en voor alle leeftijden bestemd. Zeker een boek om aan te raden en dat doe ik dus ook. Een prachtig, luchtig boek om voor je plezier te lezen en te herlezen.